

Beleid actief burgerschap en sociale integratie

1. Inleiding: burgerschapsonderwijs in VO

Sinds februari 2006 zijn scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs wettelijk verplicht aandacht te besteden aan 'actief burgerschap en sociale integratie'. Centraal staat daarbij "de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en om er een actieve bijdrage aan te leveren".

Op 1 augustus 2021 is de nieuwe wet voor burgerschapsonderwijs in het funderend onderwijs in werking getreden. De wet zorgt ervoor dat de regels voor het burgerschapsonderwijs in zowel po als vo verplichtender zijn geworden. De overheid acht het bevorderen van verbinding met en participatie in de samenleving van groot maatschappelijk belang. In Nederland is dat met respect voor elkaar, voor de democratie en de rechtstaat voor de vrijheden die iedereen heeft.

Ruim voordat burgerschapsonderwijs een verplichtend karakter had gekregen werd er op de Laurentius Praktijkschool al burgerschapsonderwijs gegeven. Dit doen we omdat wij onze leerlingen graag goed willen voorbereiden op de maatschappij en burgerschap een grote rol te laten spelen in ons onderwijs. Er is veel aandacht voor de sociale vaardigheden en de verschillende andere burgerschapsthema's.

2. Visie op burgerschap op de Laurentius Praktijkschool

Actief burgerschap verwijst naar de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Actief burgerschap sluit goed aan bij de visie van onze school, die we als volgt beschrijven:

Vanuit gedrevenheid, 'positiviteit' plezier, vertrouwen en veiligheid leveren we samen maatwerk aan onze leerlingen. Dit doen we om hen te laten komen tot persoonlijke groei en hen zo zelfstandig mogelijk de wijde wereld (toekomst) in te laten gaan. Laurentius De Praktijkschool 'brengt je naar de toekomst'.

Wij willen onze leerlingen zo goed mogelijk voor bereiden op het zelfstandig mogelijk participeren in de samenleving. Burgerschapsonderwijs levert daar een hele grote bijdrage aan.

Daarnaast maakt de Laurentius Praktijkschool onderdeel uit van de Laurentius Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs. De kernwaarden zijn vrijheid, verantwoordelijkheid, samen, groei, open en eigen. Ook deze komen terug in ons burgerschapsonderwijs op de Laurentius Praktijkschool.

3. Burgerschapsonderwijs op de Laurentius Praktijkschool

Op de Laurentius Praktijkschool geven wij onderwijs op het gebied van de domeinen: wonen, werken, vrijetijd, burgerschap en Nederlands, Rekenen/Wiskunde & Engels. De domeinen zijn met doelen verbonden met de vakken en de activiteiten die de leerlingen aangeboden krijgen.

Burgerschap is één van de belangrijke domeinen die binnen de Laurentius Praktijkschool wordt aangeboden. Het burgerschapsonderwijs vinden wij belangrijk, omdat we binnen dit domein goed kunnen werken aan onze visie: 'Leerlingen tot persoonlijke groei laten komen en ze zo zelfstandig mogelijk de wijde wereld (toekomst) in laten gaan'. Dit doet het betrokken team van de Laurentius Praktijkschool graag samen met de leerlingen en zijn ouders.

4. Burgerschapdoelen Laurentius Praktijkschool

Binnen burgerschap werken wij onder andere aan de onderstaande streefdoelen. Hoe we aan deze doelen werken staat in het vakwerkplan burgerschap van de school uitgebreid en verder gespecificeerd beschreven (zie bijlage vakwerkplan burgerschap).

In alle leerjaren wordt aan de verschillende thema's binnen burgerschap gewerkt. Gedurende 5 jaar werken we aan de onderstaande doelen in elk leerjaar. Ieder leerjaar komt daar meer verdieping in (zie vakwerkplan burgerschap).

1. Ik kan omgaan met afspraken en regels in onze maatschappij.
2. Ik leer over de belangrijkste(kunst) historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis
3. Ik leer over alle kunststromingen, en laat mij inspireren door de kunst uit deze periodes.
4. Ik weet hoe ik mij veilig van A naar B kan verplaatsen.
5. Ik weet wat een gezonde leefstijl is en wat ik moet doen om gezond te leven.
6. Ik heb kennis van relaties, seksualiteit en weerbaarheid.
7. Ik weet dat Nederland een parlementaire democratie en koninkrijk is en kan aangeven wat dat betekent.
8. Ik ken de belangrijkste rechten en plichten van burgers in Nederland.
9. Ik ben in staat om als consument/ koper keuzes te maken.
10. Ik weet dat ik met zorg om moet gaan met mijn omgeving

5. Uitvoering burgerschapsonderwijs op de Laurentius Praktijkschool

Burgerschap is niet alleen een vak op het rooster op de Laurentius Praktijkschool waarin gewerkt wordt binnen de lessen van de mentoren en de docenten. Burgerschap zit namelijk verweven in ons hele onderwijs. *Ons belangrijkste doel is immers onze leerlingen klaarmaken voor een zo zelfstandig mogelijke deelnemer van de maatschappij.*

Ons burgerschapsonderwijs kunnen we verdelen in verschillende thema's/onderdelen: gezond leven, relaties en seksualiteit, kiezen en kopen, kunstzinnige vorming, verkeer, duurzaamheid en omgeving, geschiedenis, democratie.

In leerjaar 1 tot en met 3 wordt er tijdens de mentorlessen wekelijks met de methode **Leefstijl** aan de sociaal emotionele vaardigheden gewerkt. Daarnaast wordt er met de methode **Strux** voor **burgerschap** gewerkt, waarin alle burgerschapsthema's, zoals gezond leven, relaties en seksualiteit, kiezen en kopen, kunstzinnige vorming, verkeer, duurzaamheid en omgeving, geschiedenis, democratie, terugkomen.

In leerjaar 4 en 5 wordt gewerkt met de methode “**De maatschappij dat ben jij**” van **Code Name future**. In leerjaar 4 en 5 is veel aandacht voor het voorbereiden op een zo zelfstandig mogelijke deelname aan de maatschappij in de lessen en tijdens de stages die de leerlingen lopen.

Op de Laurentius Praktijkschool vinden wij het **schoolkamp** en de **keuzeworkshops** een belangrijk onderdeel van ons onderwijs. Ze spelen namelijk een grote rol bij het vergroten van de sociale vaardigheden, autonomie en de verschillende burgerschapsvaardigheden van onze leerlingen. Daarom kiezen wij ervoor om ieder jaar met alle leerlingen op kamp te gaan en iedere vrijdagmiddag de leerlingen van leerjaar 1 tot en met 3 deel te laten nemen aan de keuzeworkshops.

Als aanvulling op de burgerschap methodes besteedt de school op de volgende manier aandacht aan de verschillende thema's:

Het thema ‘**Gezond leven**’ komt ook terug in de horecalessen, de Gezonde kantine, de wekelijkse gezondheidslessen en de methode ‘Helder op school’ over middelengebruik.

Voor **kunstzinnige vorming/geschiedenis** heeft de school een leerlijn uitgeschreven voor leerjaar 1 en 2 aan de hand van de kunstitjdvakken. Deze worden ondersteund met bezoeken aan musea, zoals Naturalis en het Rijksmuseum. Voor alle leerlingen van de school organiseert de school 4 keer per jaar cultuurdagen waarin leerlingen kennis maken met verschillende kunstvormen.

Op het gebied van ‘**relaties en seksualiteit**’ wordt er op de Laurentius Praktijkschool veel aandacht besteed. Naast de methode seksuele vorming van Strux in leerjaar 1 tot en met 3 krijgen de leerlingen van leerjaar 2 les uit Lang leve de liefde. De leerlingen uit leerjaar 3 krijgen de training Make a move+ (jongens) en Girls talk+ (meiden). In leerjaar 4 en 5 krijgen ze als aanvulling op hun lessen les van gastdocenten van JIP met het programma “Nu niet zwanger”. Daarnaast krijgen alle leerlingen uit alle leerjaren iedere twee jaar een gastles van DWH (Delftse Werkgroep Homoseksualiteit).

Het thema **democratie** wordt uitgebreid behandeld in leerjaar 2 en 3 in de methode burgerschap van Strux. In leerjaar 2 wordt het ondersteund met een bezoek aan de Tweede Kamer en in leerjaar 3 wordt er een bezoek aan de rechtbank gedaan.

Het thema ‘**Kiezen en kopen**’ krijgt extra aandacht in leerjaar 4 en 5 waar de leerlingen een training van Moneyways krijgen en de van de rechtswinkel.

We werken ook aan onze burgerschapsdoelen met behulp van gastdocenten, keuzeworkshops, schoolkamp, museumbezoek en andere groep overstijgende activiteiten. Het burgerschapsonderwijs is verweven in ons hele onderwijs.

In het vakwerkplan staat verder uitgebreid beschreven aan welke doelen op welke manier gewerkt wordt in de verschillende leerjaren. Het vakwerkplan voor alle leerjaren is te vinden op SharePoint via [Burgerschap](#).

6. Coördinatie werkgroep burgerschap

De werkgroep burgerschap coördineert het burgerschapsonderwijs op de Laurentius Praktijkschool en is verantwoordelijk voor het domein burgerschap op school.

De werkgroep burgerschap bestaat uit 6 leden en komt iedere 6 weken bij elkaar. De taken van de werkgroep burgerschap zijn: cultuurdagen en keuzeworkshops voorbereiden, nieuwe ideeën op het gebied van burgerschap bedenken en terugkoppelen naar de rest van het team, evalueren van het burgerschapsonderwijs, etc.

Naast de werkgroep burgerschap denkt ook de leerling-raad op school mee over het burgerschapsonderwijs op school. De werkgroep burgerschap vraagt hen regelmatig om na te denken over bepaalde thema's. De leerling-raad heeft een adviserende rol.